

193/53/09

Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikennevirasto

28.4.2010

Tiehallinnon tilintarkastuskertomus vuodelta 2009

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Tiehallinnon tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2009 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä liikenne- ja viestintäministeriölle että Liikennevirastolle.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, JHTT Jenni Leppälahti ja sitä on valvonut tilintarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

Tilinpäätös

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Talousarvion toteutumalaskelmaan sisältyy määrärahan käyttötarkoitukseen ja valtuuden käyttötietojen esittämiseen liittyviä virheitä.

Momentin 31.10.01 (Tiehallinnon toimintamenot, siirtomääräraha 2 v) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti siirtomenojen (15 000 euroa) ja talousarvion mukaan momentille 31.10.21 (Perustienpito, siirtomääräraha 2 v) kuuluvien menojen (100 000 euroa) maksamiseen.

Momentin 31.10.21 (Perustienpito, siirtomääräraha 2 v) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti talousarvion mukaan momentille 31.10.78 (Eräät väylähankkeet, arviomääräraha) kuuluvien menojen (1 646 757 euroa) maksamiseen. Jos menot olisi kirjattu talousarvion mukaisesti, olisi momentilla 31.10.78 Vihti-Pori –hankkeen määräraha ylittynyt 677 738 euroa. Tiehallinnolla ei ollut valtion talousarviosta annetun lain 7 §:n tarkoittamaa lupaa arviomäärärahan ylittämiseen.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

► Postiosoite: PL 1119, 00101 Helsinki ► Käyntiosoite: Antinkatu 1, 00100 Helsinki

► Puhelin: 09 4321 ► Faksi: 09 432 5820

Tiehallinnon käytäntöä, jossa momenttien 31.10.78 (Eräät väylähankkeet, arviomääräraha) ja 31.10.79 (Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet, siirtomääräraha 3 v) määrärahoja käytetään momentille 31.10.01 (Tiehallinnon toimintamenot, siirtomääräraha 2 v) kuuluvien menojen maksamiseen, ei voida pitää talousarvion mukaisena.

Valtuuden käyttöä koskevat tiedot on esitetty liian pieninä momentilla 31.10.78 (Eräät väylähankkeet, Vihti-Pori –hankkeessa 1 646 757 euroa ja Vuosaaren satamahankkeessa 441 629 euroa) ja momentilla 31.10.79 (Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet, 3 100 000 euroa). Jos momentin 31.10.78 valtuuden käyttö olisi kirjattu oikein, olisi käytettävissä oleva valtuus ylittynyt Vihti-Pori –hankkeessa 810 908 euroa ja Vuosaaren satamahankkeessa 639 071 euroa. Valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n mukaan valtuutta ei saa ylittää.

Taseen keskeneräisiin tiehankkeisiin sisältyy erä, jotka olisi tullut esittää tuotto- ja kululaskelmassa toiminnan kuluina.

Arvonkorotus (162 000 euroa), joka olisi tullut esittää taseen vastattavissa, on kirjattu tuotto- ja kululaskelman satunnaisiin tuottoihin.

Muilta osin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä sekä palvelukyvyistä esitetty olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta koskevinä tietoina on esitetty taloudellisuuden tunnuslukuina tien kunnossapidon yksikkömenot kilometriä kohden, tienpidon kustannukset kilometriä kohden, kustannukset tiekilometriä kohden ja kustannukset ajoneuvokilometriä kohden. Tuottavuuden tunnuslukuina on esitetty työn tuottavuutta ja kokonaistuottavuutta kuvaavat indikaattorit sekä palvelun tuottajien tyytyväisyyskyselyn tulokset. Maksullisesta toiminnasta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta on esitetty kustannusvastaavuuslaskelmat.

Maksullisesta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Koska muiden toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjen tietojen laskenta perustuu menoihin ja tuotto- ja kululaskelman jäämätietoihin ja laskentaan sisäl-

tyy kustannusten määrittelyyn ja laskentaan liittyviä virheitä, ei toiminnallises- ta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta on esitetty tieverkkoon, palvelukykyyn ja toimivuuteen sekä henkilövahinko-onnettomuuksien ja ympäristöhaittojen vä- hentämiseen liittyviä tietoja.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riit- tävinä.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu kirjanpidon, val- tuuskirjanpidon, tieomaisuuskirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen se- kä yhteisrahoitteisen toiminnan tarkastuksen yhteydessä.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin tositteiden arkistointia koskevia puut- teita, joiden johdosta Liikennevirasto on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpitei- siin.

Valtuuskirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin talousarvion 10 §:n vastaisia valtuustietojen jälkikäteisiä korjaamistoimenmenettelyjä, joiden johdosta Li- ikenneviraston tulee ryhtyä toimenpiteisiin.

Sisäisen valvonnan tarkastuksessa on lisäksi havaittu puutteita tienpidon kir- jauskäytännöissä ja taseen muodostamiseen liittyvissä kirjausmenettelyissä, joiden johdosta Liikenneviraston tulee ryhtyä toimenpiteisiin.

Talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten nou- dattaminen

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta seuraavia talousarvion to- teutumalaskelmaa ja tuloksellisuustietojen esittämistä koskevia virheitä ja puut- teita:

- 1) Momentin 31.10.01 (Tiehallinnon toimintamenot, siirtomääräraha 2 v) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti siirtomenojen (15 000 eu- roa) ja talousarvion mukaan momentille 31.10.21 (Perustienpito, siirtomää- räraha 2 v) kuuluvien menojen (100 000 euroa) maksamiseen.
- 2) Momentin 31.10.21 (Perustienpito, siirtomääräraha 2 v) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti talousarvion mukaan momentille 31.10.78 (Eräät väylähankkeet, arviomääräraha) kuuluvien menojen (1 646 757 eu- roa) maksamiseen. Jos menot olisi kirjattu talousarvion mukaisesti, olisi momentilla 31.10.78 Vihti-Pori –hankkeen määräraha ylittynyt 677 738 eu- roa. Tiehallinnolla ei ollut valtion talousarviosta annetun lain 7 §:n tarkoit- tamaa lupaa arviomäärärahan ylittämiseen.
- 3) Momenttien 31.10.78 (Eräät väylähankkeet, arviomääräraha) ja 31.10.79 (Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet, siirtomäärä- raha 3 v) määrärahoja on käytetty talousarvion vastaisesti talousarvion mu-

kaan momentille 31.10.01 (Tiehallinnon toimintamenot, siirtomääräraha 2 v) kuuluvien kulutusmenojen maksamiseen.

- 4) Valtuuden käyttöä koskevat tiedot on esitetty liian pieninä momentilla 31.10.78 (Eräät väylähankkeet, Vihti-Pori –hankkeessa 1 646 757 euroa ja Vuosaaren satamahankkeessa 441 629 euroa) ja momentilla 31.10.79 (Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet, 3 100 000 euroa). Jos momentin 31.10.78 valtuuden käyttö olisi esitetty oikein, olisi käytettävissä oleva valtuuden määrä ylittynyt Vihti-Pori –hankkeessa 810 908 euroa ja Vuosaaren satamahankkeessa 639 071 euroa. Valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n mukaan valtuutta ei saa ylittää.
- 5) Tiehallinnon tilinpäätöksessä ei ole esitetty toiminnallista tehokkuutta koskevia tietoja valtion talousarviosta annetun lain 21 §:n edellyttämällä tavalla.

Ilmoitusvelvollisuus Valtiontalouden tarkastusvirastolle

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Liikenneviraston tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 13.8.2010 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt taseen muodostamiseen vaikuttavien tiehankkeiden kirjauskäytäntöjen sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen liittyvien puutteiden johdosta.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Ylitarkastaja

Jenni Leppälahti

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
 Valtiovarainministeriö
 Valtiovarain controller -toiminto
 Liikenneviraston kirjaamo
 Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö
 Liikenneviraston pääjohtaja
 Valtiokonttori